

"It takes a village to raise a
child, and the world to protect it"

Een integriteitsaanpak in de sport

Leen Ongena, Tine Vertommen en Arne Aerts

GES-dag Sporten en het brein, 21 november 2019, Gent

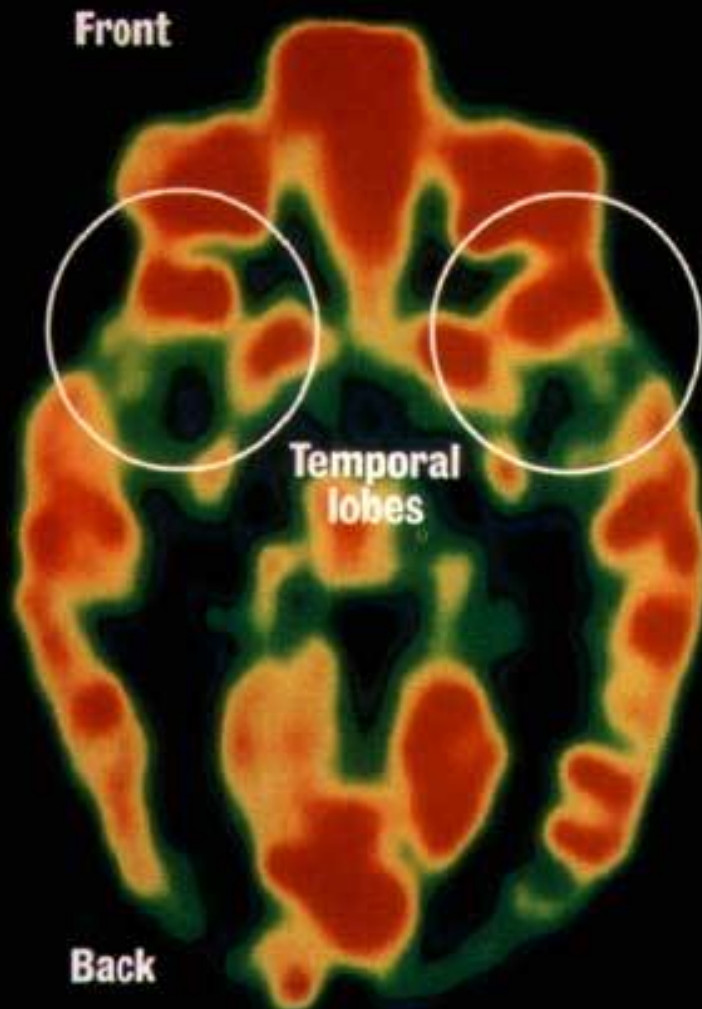

Welkom!

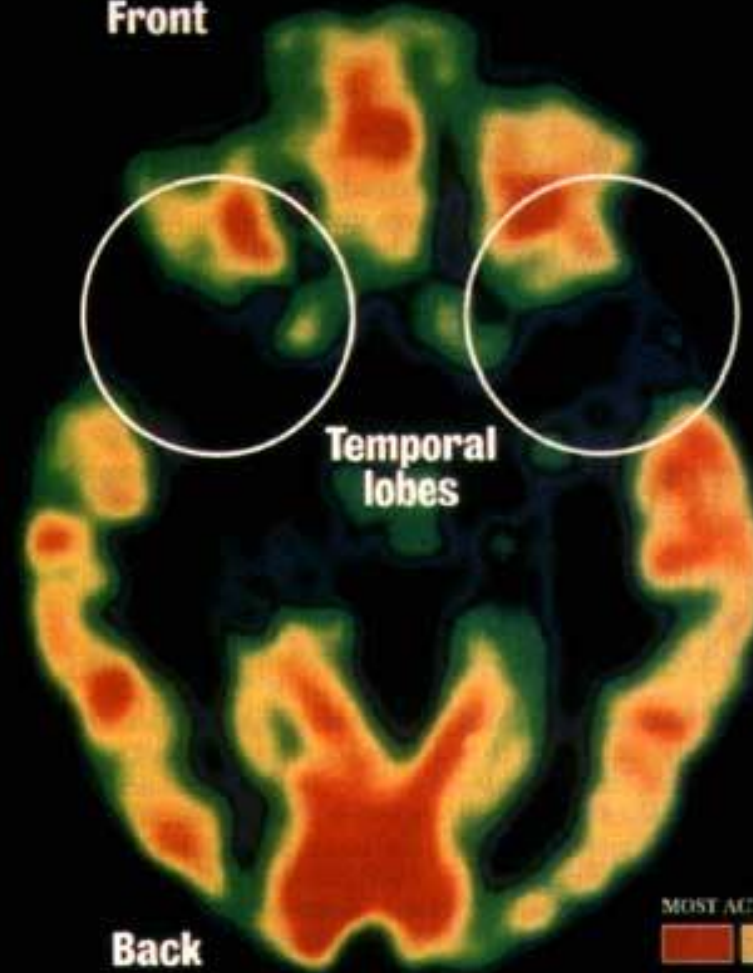
1. De impact van grensoverschrijdend gedrag op het brein en meer
2. Een gesprek met Leen, ex-topsporter, ervaringswerker en G-sportcoach
3. Ondersteuning vanuit ICES

Healthy Brain

This PET scan of the brain of a normal child shows regions of high (red) and low (blue and black) activity. At birth, only primitive structures such as the brain stem (center) are fully functional; in regions like the temporal lobes (top), early childhood experiences wire the circuits.

Front

An Abused Brain

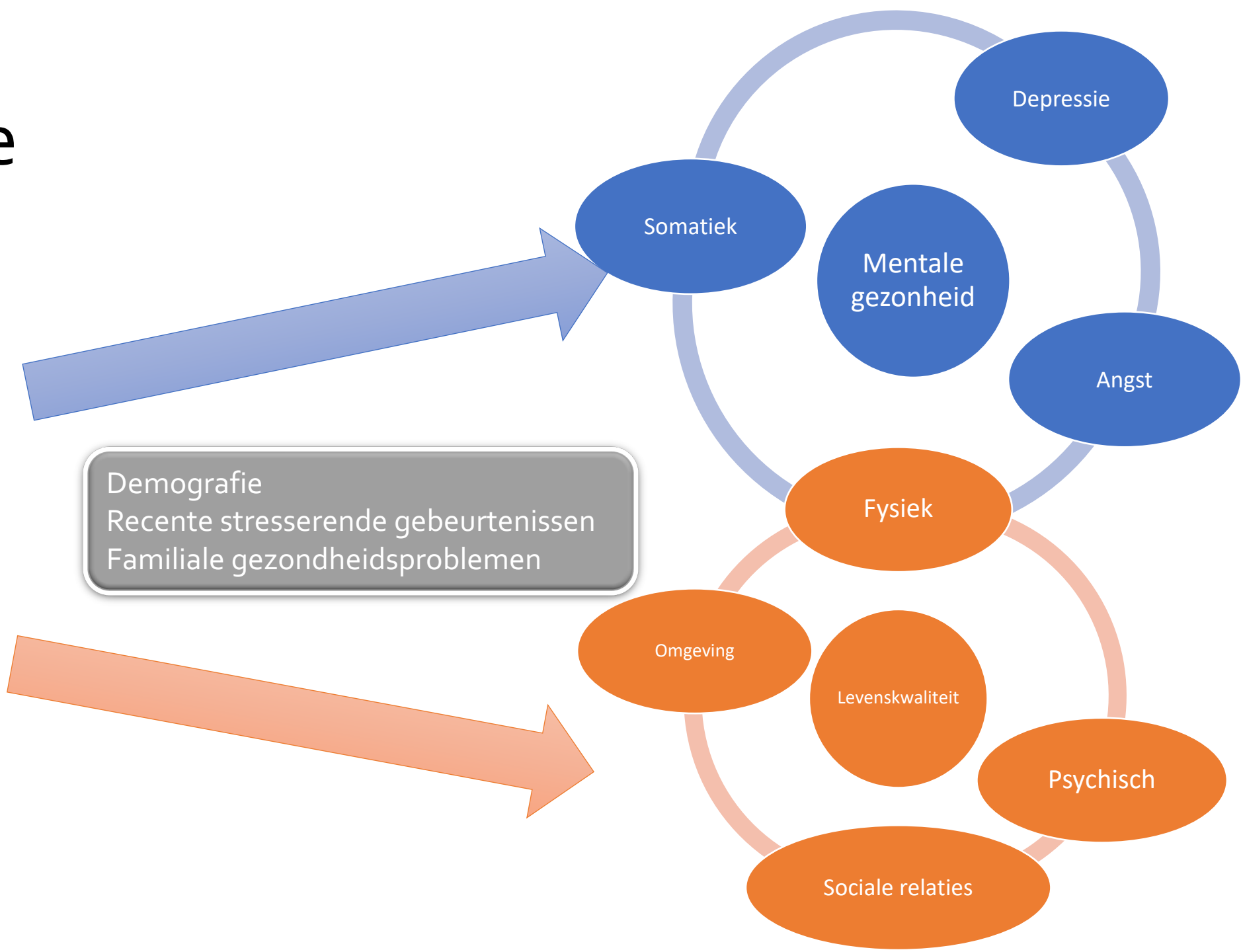
This PET scan of the brain of a Romanian orphan, who was institutionalized shortly after birth, shows the effect of extreme deprivation in infancy. The temporal lobes (top), which regulate emotions and receive input from the senses, are nearly quiescent. Such children suffer emotional and cognitive problems.

MOST ACTIVE
LEAST ACTIVE

ACE-study: Felitti et al.

VL-NL studie

Victimization types		BSI GSI	QOL1 Physical health	QOL2 Psychological health	QOL3 Social Relationships	QOL4 Environment
All 3 types of IV (N=52-53)	Mean	27.5	12.0	12.9	13.0	13.3
Psychological and physical violence (N=72-75)	Mean	18.2	13.2	13.5	12.6	14.3
Psychological and sexual violence (N=24-26)	Mean	17.6	13.9	14.2	13.9	15.2
Physical and sexual violence (N=32-33)	Mean	24.3	13.6	13.6	13.5	14.5
Psycholgical violence only (N=205-2013)	Mean	12.1	14.1	14.0	13.9	15.3
Physical violence only (N=158-164)	Mean	11.2	14.6	14.5	14.1	15.5
Sexual violence only (N=104-111)	Mean	11.8	14.0	14.5	14.3	15.2
No IV (N=3260-3366)	Mean	8.1	15.3	15.0	14.9	16.0
Total (N=3907 - 4038)	Mean	9.1	15.0	14.8	14.7	15.8
ANOVA	F	54.73	27.72	19.73	18.49	25.8
	Sig.	.000	.000	.000	.000	.000

! Vaak eerst niet (h)erkend als misbruik

Gevolgen op korte termijn

- Angst, stress
- Fysieke en psychische kwetsuren
- Zelfverminking
- Eetstoornissen, ziekte, afwezigheid op school
- Sport: dropout of vermindering van sportprestaties

Gevolgen op lange termijn

- PTSD
- Kwetsbaar voor internaliserende en externaliserende problemen
- Absenteïsme (studies/werk) en relatieproblemen
- Liefde voor sport?
- Imago *van* de sport?

Herstel en beschermende factoren

- ✓ Steun en geloof vanuit de omgeving
- ✓ Therapie en begeleiding
- ✓ Justitiële parcours: soms helend, soms niet
- ✓ Erkenning vanuit de sport
- ✓ Soms: bemiddeling met de pleger
- ✓ Ervaringsdeskundigheid, bewustwording

- VOICES IN SPORT vzw
- deelnemers aan het Europees Voice-project olv Dr. Tine Vertommen
- Onze getuigenissen publiek gedeeld -> media-aandacht -> hoog op politieke agenda
- Sensibilisering en bewustwording bij ouders en jeugdverantwoordelijken
- Het Voice-project werd in het najaar van 2018 afgerond, bedoeling is dat wij een deel van dat werk, in alle bescheidenheid, en in nauwe samenwerking met Tine, trachten verder te zetten.

Getuigenissen maken indruk

Facebook post by Imade Annouri, 1 uur · [Wie kan dit zien?](#)

Vandaag commissie seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport gehad. Achter gesloten deuren. Er kwamen enkele sporters getuigen over wat ze als kind hebben meegemaakt.

Verhalen over jarenlang misbruik en psychologische manipulatie. Over hoe sportclubs hen afstoten alsof zij de schuldige zijn en ze zo hun hobby, vrienden en steun verliezen. Over hoe daders jaren na de feiten nog altijd coachen en andere slachtoffertjes maken, en ze voormalige slachtoffers nog blijven tegenkomen tijdens wedstrijden.

Over hoe ze gewoon geloofd willen worden.

Deze namiddag was de meest indrukwekkende sinds ik parlementslid ben. We hebben als maatschappij een probleem, we hebben veel werk te doen.

Maar we gaan daar verdorie hard voor gaan.

#VlaParl

Blijf er over praten !

Jullie stem is gehoord,
aan ons om er iets mee
te doen. !

Zoveel respect met je eigen
kwetsbaar verhaal naar buiten
te komen om zo het misbruik
in de toekomst te voorkomen.
Jullie verdienen allemaal
een standbeeld.
heel sterk de straf !

MISSIE

Voices is een vzw die slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport vertegenwoordigt en zich inzet voor een veilige en plezierige sportomgeving.

Participatie van en dialoog met slachtoffers staan centraal.

Tweeledige missie:

1. Sensibilisering, preventie, beleid
2. Lotgenotenwerking

MIJN! STEM!

Getuigenissen
van seksueel
grensoverschrijdend
gedrag in de sport

Wat willen we doen?

- wetenschappelijke kennis over het thema vergroten
- sensibilisering en educatie stimuleren
- vanuit onze ervaring een antwoord bieden op vragen over hoe SGG in de sport tot stand komt, welke vormen het kan aannemen, wat er kan gedaan worden om de meldingsdrempel voor slachtoffers zo laag mogelijk te maken, wat omstaanders kunnen doen, wat er kan gedaan worden inzake preventie en sensibilisering,....

Hoe gaan we dat doen?

- ✓ Door eigen mensen in te zetten als ervaringswerkers
- ✓ Door adviserend te werken voor het beleid, zowel op het niveau van de sportverenigingen en sportfederaties als voor dept Sport, Welzijn, Justitie...
- ✓ Door een veilig contactpunt en luisterend oor te zijn voor slachtoffers van seksueel grensoverschrijdend gedrag in de sport en door te verwijzen naar aangewezen hulpverleningsinstanties
- ✓ Via het aanbieden van educatief materiaal
- ✓ Door deel te nemen aan het maatschappelijk debat omtrent gezonde seksuele ontwikkeling van kinderen, positieve en veilige seksualiteit en de preventie van seksueel grensoverschrijdend gedrag

Sporten en het brein

Aan de slag met
de Toolkit SGG voor sportorganisaties

Centrum Ethiek
in de Sport

SPORT.
VLAANDEREN

Toolkit SGG voor sportorganisaties

- Online Toolkit (S?)GG
- Gratis via www.ethischsporten.be/toolkit_sgg
- 1 actieplan
- 6 stappen
- 20+ ondersteunende instrumenten
- Uitgangspunt: niets doen is geen optie
- Bepaal je eigen startpunt en capaciteit

Actieplan met 6 stappen

1. Maak (S)GG bespreekbaar
2. Stel een Aanspreekpersoon Integriteit (API) aan
3. Implementeer Gedragscodes
4. Integreer een Handelingsprotocol
5. Bepaal een Aanwervingsbeleid voor Vrijwilligers
6. Informeer en verspreid

Zelfscan voor SGG-beleid

Doel

- Agendeer SGG op het bestuur
- Bepaal je eigen startpunt
- Leg werkpunten per stap bloot

Eens proberen? 😊

- **Groen** = ja
- **Geel** = ja, maar nog werk aan
- **Rood** = nee

Test jezelf!

Het bestuur van onze
sportorganisatie besteedt op
bestuursvergaderingen
aandacht aan SGG

Test jezelf!

De risico's omtrent SGG
zijn gekend bij het bestuur
van onze sportorganisatie

Test jezelf!

Onze sportorganisatie heeft een
uitgeschreven engagement om
SGG aan te pakken

Stap 1: Maak (S)GG bespreekbaar

Basis	Iets meer	Totaalaanpak
- Zet het op de agenda van clubbestuur	- Maak een risicoanalyse	- Stel een clubvisie (S)GG op

Beschikbare instrumenten:

- Vlaggensysteem: www.sportmetgrenzen.be
- Zelfscan Clubbeleid SGG
- Zelfscan Risicoanalyse SGG
- Template Clubvisie SGG

Test jezelf!

Onze sportorganisatie heeft
Een aanspreekpersoon
voor meldingen van SGG

Test jezelf!

Iedereen in onze sportorganisatie
kent de aanspreekpersoon en weet
waarvoor hij of zij erbij terecht kan

Test jezelf!

Onze aanspreekpersoon
volgde een opleiding

Stap 2: Stel een API aan

Basis	Iets meer	Totaalaanpak
- Zoek een Club-API en geef mandaat	- Bijscholing Club-API - Maak de Club-API bekend	- Werk samen met andere Club-API's

Beschikbare instrumenten:

- Profiel Club-API
- Richtlijn bekendmaking Club-API
- Opleiding Club-API: 2 x 3 uur
- Handleiding Club-API

Test jezelf!

In onze sportorganisatie gelden
gedragscodes voor
verschillende doelgroepen

Test jezelf!

Iedereen in onze sportorganisatie
kent de gedragscodes en de
gevolgen bij schendingen

Test jezelf!

De gedragscodes zijn verankerd in
het huishoudelijk reglement van
onze sportorganisatie

Stap 3: Implementeer gedragscodes

Basis	Iets meer	Totaalaanpak
- Bepaal doelgroepen - Bespreek blauwdrukken	- Vertaal blauwdrukken in laagdrempelige vorm	- Veranker in huishoudelijk reglement

Beschikbare instrumenten:

- Blauwdrukken voor trainers, sporters, bestuurders
- Richtlijn implementatie gedragscodes + voorbeelden

Test jezelf!

Onze sportorganisatie heeft een
handelingsprotocol voor het
omgaan met incidenten van SGG

Stap 4: Integreer een handelingsprotocol

Basis	Iets meer	Totaalaanpak
- Bespreek blauwdruk en maak specifiek	- Stel proactief een Noodteam samen	- Stem proactief af met lokale arts/politie/...

Beschikbare instrumenten:

- Blauwdruk handelingsprotocol
- Profiel Noodteam
- Handleiding Club-API

Test jezelf!

Bij het aanwerven van nieuwe
vrijwilligers in onze sportorganisatie
komt SGG ter sprake:

(kennismakingsgesprek, referenties checken, opvragen
uittreksel strafregister ...)

Stap 5: Bepaal een aanwervingsbeleid voor vrijwilligers

Basis	Iets meer	Totaalaanpak
- Richtlijn aanwerving vrijwilligers	- Richtlijn aanwerving vrijwilligers	- Richtlijnen Uittreksel strafregister model 2

Beschikbare instrumenten:

- Richtlijn aanwerving vrijwilligers
- Richtlijn uittreksel strafregister model 2

Test jezelf!

Trainers en bestuurders van onze
sportorganisatie volgden een
bijscholing over SGG in de sport

Test jezelf!

Onze sportorganisatie
communiceert regelmatig en via
verschillende kanalen over alle
acties omtrent SGG

Stap 6: Informeer en verspreid

Basis	Iets meer	Totaalaanpak
- Online: nieuwsbrief, website, sociale media ...	- Info- of welkomsbrochure - ...	- Infoavond voor trainers, ouders, leden - Bijscholing voor trainers, bestuurders ...

Beschikbare instrumenten:

- Voorbeeldteksten
- Bijscholing Sport Met Grenzen

Vragen en meer info

Info en instrumenten specifiek rond SGG

- www.sportmetgrenzen.be

Info en instrumenten over andere ethische thema's:

- www.ethischsporten.be

Vragen en ondersteuning rond integriteitsbeleid

- arne@ethischsporten.be

Opleiding en bijscholingen

- vorming@ethischsporten.be

“If we fetishize trauma as incommunicable then survivors are trapped, unable to feel truly known. You don’t honor someone by telling them *‘I can never imagine what you’ve been through.’* Instead, listen to their story and try to imagine begin in it, no matter how hard or uncomfortable that feels.”

***Phil Klay, Amerikaans oorlogsveteraan**

www.voicesinsport.be

Tine.Vertommen@thomasmore.be

Arne.Aerts@ethischsporten.be

TINE VERTOMMEN

ONGELIJK SPEL

SEKSUEEL
GEWELD
IN DE
KINDER- EN
JEUGDSPOORT

MYTHE 1 In mijn sport gebeurt dat niet

MYTHE 2 Het gebeurt alleen in de topsport

MYTHE 3 Het overkomt alleen meisjes en vrouwen

MYTHE 4 Het is altijd de coach

MYTHE 5 Als je ze niet hebt aangeraakt, heb je niets misdaan

MYTHE 6 Het gebeurt altijd stiekem

MYTHE 7 Elk slachtoffer van seksueel geweld is levenslang getraumatiseerd

MYTHE 8 Als je een gedragscode hebt, ben je in orde

MYTHE 9 Je kunt er best over zwijgen

MYTHE 10 Dat is mijn probleem niet!

THOMAS
MORE

Universiteit
Antwerpen

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

de mens nu
is vrijzinnig humanistisch

VUBPRESS

Vlaamse
overheid

